

ХРИШЋАНСКА ЖАЛОСТ ЗА УМРЛИМА

«Не желим браћо, да као они који немају наде, тугујете за умрлима» (Сол. 4, 13).

Св. Ап. Павле на мудар начин нас опомиње како и на који начин треба да поштујемо и жалимо за умрлима. Ове речи ни на који начин не говоре да не треба да жалимо за умрлима када нас они остављају, они које волимо. Ми православни хришћани знамо да се они не раздвајају од нас занавек, него су нешто раније отишли испред нас, који (исто тако) идемо за њима. Смрт, којом се природа обеснажује, када завлада над оним кога смо љубили, жалости наша осећања љубави прена њему. Зато Апостол не учи, да ми уопште, не треба да жалимо, већ учи да знамо , да не тугујемо за оним који немају наду. Ми тугујемо што смо остали без вољених, али са надом да на поновни сусрет. Прво је растужујуће, а друго је утешно; с једне стране нас поражава људска немоћ, а са друге – вера охрабрује : тамо смо болног срца, познанши шта је човек; овде нас исцељује Божије обећање.

Зато красота сахрана, спроводи, брига око уређења гроба, и око поретка самог погребља, прављење обилних јела, причему се не штеди на материјалним издацима, увелико утишују живе, али не помажу умрлима. Међутим, ван сваке сумње је то, да им у свему помажу свемоћне молитве Свете Цркве, спасоносне Жртве и милостиње, који се дају за њихове душе, да им Господ буде милостивији, више него што су према својим гресима заслужили. Оци су нам предали и цела Православна Црква чува то предање, да се при Св. Евхаристији моли, помињући их при самом жртвоприношењу (на Проскомидији), да се сама Жртва приноси за њих. Ко пак сумља, да и цела милосрђа, која се чине ради умилостивљања Бога за умрле, користе умрлима, као што молитве користе, које се за њих приносе? Нипошто не треба сумљати у то да све то користи умрлима, али оним умрлима који су до смрти живели тако. Напротив они који су живели без вере, љубави и њених тајни горе наведено је под великим упитником .Сво служење благочестиве љубави сродника таквих је можда залудно јер (такви) умрли нису примали благодат Божију и уместо љубави имлаи су гњев. Према томе сродници који чине нека добра дела, за умрле, додавају их старим делима. Сви ми смртни живимо и радимо на добробит своје душе и тела и све оно што овде на земљи зарадимо, плаћено ће бити горе у Царству Божијем или у Паклу, зависно од наше плате.

Нека буде довољна молитва благочесивим срцима, они ко ји љубе, ко ји тугују за умрлима, само њихова туга не треба да буде неутешна. Вером у Васкрслог Христа потоци суза постаће обиље радости јер сви имамо циљ да се сјединимо са Њим у царству, где се врши вечна Литургија љубави, Царству које је боље од овог. У многим делима светих се наводи да треба бринути о последњем испраћају преминулих али се исто тако наводи да свако претеривање не води ничему, а најмање умрлима. Као што је горе наведено треба се молити за њих и чинити милостињу у име њихово.

Многи су примери у житијама светих о сили молитве и о користи милостиње за умрле и овом приликом ћу навести неке.

Св. Јован Милостиви патријарх Александриски поучавао је верне да су молитве корисне за душе умрлих и једном приликом испричао један догађај:

Један хришћански заробљеник нашао се у персијској тамници. Родитељи заробљеног су били веома тужни када су чули, од људи који су успели да побегну из Персије, да им је син ту и пострадао. Због тога су родитељи чинили молитвене помене уснулом кроз свету Литургију. То су најчешће чинили : на Богојављење, Пасху и Педесетницу. После четири године у јавио им се човек обучен у бело . Када су га боље осмотрили видели су

да је то њихов син. Тада им је одговорио да су њихове молитве помогле да он буде угодник Божији.

Св Јован Златоусти на веома леп начин каже: «Желиш ли да поштујеш умрлог»? «Поштуј га милостињом, молитвом и добротворством, јер све троје избавља од вечних мука». Све ово нам говори да многе ствари умилостивљују Господа али ништа тако јако и ватрено као бескрвна жртва, приношена у Пречистим Тајнама Тела и Крви нашег Христа. Навешћу и пример тога. Св. Григорије Двојеслов нам прича да су у време преподобног Венедикта живеле две подвижнице који су имале добар хришћански живот само су биле много причљиве. Свети старац их је молио да уздржавају свој језик но оне то нису успевале. Због тога су биле одлучене од причешћа на неко време. Убрзо су и умрле а да при том нису биле разрешене казне. Сахрање су биле у цркви. Када би на Св. Литургији ђакон рекао: «Оглашени изађите» оне би устајале из гробова, на очиглед присутних и излазиле из цркве. По завршетку литургије исте су се враћале. Сазнавши за то праведни старац послао је Просфоре и наложио да се из њих изваде честице спомињући њихова имена. Од тог дана више никада нису излазиле и то је био знак свим присутнима да су добиле опроштај Божији захваљујући овој заупокојеној жртви коју је за њих принео свештеник. Молитве и мољења треба што чешће приносити. Древна црква је после смрти некога увек говорила да треба чинити помене мртима 3, 9 и 40 дан после смрти. Многи ће се питати зашто? Занимљив одговор нам даје св. Макарије Александриски који је ходивши по пустињи запитао Анђеле који су га пратили да му открију тајну која га је занимала. Они су ми дали следећи одговор. Бог никада није допусти да свако правило које је било предано Св. Цркви буде бескорисно, те и тако када се у трећи дан врше приношења (молитвена) за умрлог њега тада примају Анђели душу и олакшавају му жалост због раздвајања од тела. Славословља и приношења за њу у Цркви Божијој брину за њу и од тога се ствара добра нада, јер се у току следећа дана дозвољава истој да ходи по земљи куда хоће али уз Анђеоску пратњу. У трећи дан такође Онај који је Васкрсао трећег дана заповеда да се душа доведе на поклоњење Богу свих. Следећих шест дана души се показују лепоте рајске, а када она прођу душа поново иде на другу поклоњење Богу. После тога душа бива ношена тридесет дана по аду и на крају четрдесети дан бива поново узнешена Вечном Судији да јој се по њеним делима изрекне награда или казна.

Све ово речено, драга браћо и сестре треба да буде и спровођено и нико не може да се уздиже изнад Божанских тајни. Велики је благослов имати откривен пут спасење, зато пригрлимо Божанско слово изречено у Св. Писму и живимо по њему. Живећи тако радоваћемо се и у оном животу и нећемо завапити :» Јој души мојој» , када видимо адске муке , већ ћемо се радовати увечној љубави са Господом нашим Исусом Христом. Амин, Дај Боже!

Јереј Сениша С. Вујасиновић
парох друге дортмундске парохије